

ב. קליעה העשויה משער העזים.

ג. קילקלי וחבק.

ד. חבלים ומשיחות.

ה. דבר העשוי מזנב סוס ומזנב פרה.

א. אריג כל שהוא מקבל טומאה. (או בגד).

'כלשהו' — לאו דוקא, אלא כלומר שיעור קטן, שיש בו שימוש מה. ודוקא כשעשאו מתחילה כך, אבל אריג הבא מבגד גדול, אינו מקבל טומאה בפחות מג' על ג' אצבעות. עפ"י תוס'. וע"ע לעיל כו. אך אם עשאו לתשמיש מסוים — טמא. ואם רק חשב עליו לתשמיש, ולא עשאו עדיין כלי — מחלוקת הראשונים היא (עפ"י חז"א כלים ה, ב; כה, ד, ל, כה. וע' רמב"ן). וכן תכשיט כלשהו מקבל טומאה (מציץ, שהיה טס של זהב ברוחב שתי אצבעות). וכן דבר קטן שחציו אריג וחציו תכשיט — מקבל טומאה. (כל כלי מעשה). אריג שהוא תכשיט — מטמא בכל שחו (עפ"י ראשונים).

בתוס' משמע שאריג כל שהוא מטמא רק אם הוא ראוי להניח בו דבר, (דומיא דשק, שמתלטל מלא וריקן). ויש אומרים שאין צריך, וכן לענין תכשיטים. ע' חזון איש כלים ל, כו.

ב. קליעה / מטוה, העשוי מנוצה (= צמר) של עזים, אף על פי שאינו אריג ממש — מקבל טומאה, שכן עני קולע שלש נימים ותולה בצואר בתו.

ג. קילקלי וחבק (= מיני קליעות העשויים מן העזים, כגון אלו המשמשים לחמור ולסוס) מקבלים טומאה. (וכל מעשה עזים. וטומאת שרץ נלמדת בגזרה שווה מטומאת מת).

ד. חבלים ומשיחות אינם מקבלים טומאה במגע שרץ או מת. (שק — מה שק טווי ואריג אף כל טווי ואריג).

א. דוקא בחבלים הקלועים מן הנוצה כמו שנתלשה, אבל העשויים בטוייה ושזירה — הרי הם כאריג, כמוזכר לעיל, ומיטמאין כאשר הם מיוחדים לתשמיש מיוחד, שכנגדו באריג טמא. עפ"י רש"י. ואולם צריך שיהוו גם כבית קיבול, כגון על ידי קיפול (עפ"י תוס' חז"א כלים ל, כז).

ב. גם חבלים העשויים מצמר או פשתן, אינם מקבלים טומאה [להוציא טומאת נגיעים] (רמב"ם כלים א, יב).

ה. דבר העשוי מזנב סוס ופרה — מקבל טומאה, כדבר הבא מן העזים. (או שק. והושוו טומאת שרץ עם טומאת מת, כנזכר).

דפים סד — סה

פח. א. במה אשה יוצאה לרשות הרבים בשבת?

ב. דברים שאסרו חכמים לצאת בהם בשבת לרשות הרבים — האם התירו לצאת בהם בחצר?

א. יוצאה אשה ב:

חומי שער הקשורות בשערה, בין משלה בין משל חברתה בין משל בהמה. ובלבד שלא תצא ילדה בשל זקנה וזקנה בשל ילדה, (מתוך שגנאי הוא לה, שמא תוציאם ותעבירם ד' אמות ברשות הרבים); — בטוטפת ובסרביטים בזמן שהם תפורים (בשבכה); —

במוך שבאזנה ובמוך שבסנדלה, והוא שקשורים שם (רמי בר יחזקאל). ואם הם מהודקים יפה במקומם ואינם קשורים — רבי יוחנן נהג התר בעצמו, לצאת במוך שבאזון לבית המדרש, וחלוקים עליו חבריו. (עפ"י פ"א ברש"י, שתפסו לעיקר). רבי ינאי יצא בהם לכרמלית, וחלוקים עליו כל דורו.

רבי ינאי התיר בכרמלית אפילו במוך שאינו מהודק, ועל זה חולקים עליו כל דורו, והלכה כמותם. ואילו רבי יוחנן התיר במהודק, ומסתבר שהלכה כמותו (ריטב"א); — במוך שהתקינה לנדתה, ואפילו אינו קשור, לפי שמאוס הוא ואין חשש שתשלוף, ואעפ"י שיש לו בית יד לאחיזה. —

ציאה במוך דחוק שהאשה נוהגת בו לשם בדיקה — יש מחמירים שאין לצאת בו, ויש

מתירים (ע' אגרות משה או"ח ח"ג מז; שמירת שבת כהלכתה יח, הערה פו); —

בפילפל שבפיה (לסילוק ריח רע) ובגלגל (— גרגר) מלח (לחולי השנים), ובכל דבר שניתן לתוך פיה, כגון זנגביל או קנמון. ובלבד שלא תתן בתחילה בשבת. (יש אומרים משום גזרת שחיקת סממנים. וי"א משום שנראית כמערכת להוציאם. עתוס'). ואם נפל — לא תחזיר; —

שן תותבת של זהב — רבי מתיר וחכמים אוסרים. אבל בשל כסף — מודים חכמים שאין חשש שמא תשלוף, (אם משום שדומה לשאר שניה ואינה מתביישת בה, אם משום ששן זו אינה חשובה להראותה). הלכה כחכמים. ואולם שן תותבת שבזמננו, הקבועה בפה, גם בשל זהב — יוצאים בה, שאין בה חשש לשליפה (פוסקים); —

בסלע (— מטבע) שעל הצינית (= מכה / מחלה מסוימת בכף הרגל); —

הבנות הקטנות (והוא הדין לשאר נשים. עפ"י רש"י) יוצאות בחוטים ובקסמים שבאזניהן. ואולם בחוטים צבעוניים שיש חשש שישלפו — אבהו דשמואל אסר על בנותיו לצאת בהם.

יש סוברים שבצבעונים אסור מן הדין (וכן נקטו הפוסקים). ויש אומרים שאבהו דשמואל החמיר ממדת חסידות (מובא במאירי); —

ערביות יוצאות רעולות, ומדיות — פרופות. והוא הדין לכל אדם אלא שדברו חכמים בהווה. פורפת על האבן ועל האגוז ועל המטבע, ובלבד שלא תפרוף לכתחלה בשבת אלא באגוז או באבן (עגולה, שדרכה בפריפה), אבל במטבע אין התר אלא אם פרפה בו מערב שבת, שהרי המטבע אסורה בטלטול (אביי). נסתפק אביי האם מותר לאשה להערים לפרוף על האגוז בשבת להוציאו לבנה קטן. ועלה ב'תיקו'.

א. אם ייחדה מטבע מערב שבת לפריפה לעולם — מותר לפרוף בה בשבת מתחילה (תוספת שבת; רעק"א. מובאים במשנ"ב שג"ק עד).

ב. להלכה נפסק בשלחן ערוך (שג, כג) שהערמה בפריפת אגוז אסורה ברשות הרבים ומותרת בכרמלית.

ב. אמר רב: כל שאסרו חכמים לצאת בו לרשות הרבים, אסור לצאת בו לחצר, חוץ מכבול (= כיפה של צמר) ופאה נכרית. התירו זאת כדי שלא תתגנה על בעלה. וכן משמע מסתם מתניתין. [ואף על פי שאסרו שאר דברים לצאת בהם — אינם אסורים בטלטול, אלא דינם כשאר כלים שמלאכתם לאיסור, שהם מיטלטלים לצורך גופם או מקומם. עפ"י גמרא זו: ותוס' שם].

ואילו רב ענני בר ששון בשם רבי ישמעאל ברבי יוסי אמר: הכל ככבול, מותר לצאת בהם אף בחצר, (ואפילו חצר שאינה מעורבת. תוס').

- א. הרי"ף פסק כרב, שכן סתם לנו התנא כמותו. ואילו התוס' פסקו כרב ענני בר ששון וכרבי ישמעאל בר' יוסי שבשל סופרים הלך אחר המיקל. וכתבו להתיר בזמן הזה אף בכרמלית, לפי שאין לנו רשות הרבים גמורה. ויש חולקים. וכתבו הפוסקים שאין לנו למחות ביד הנשים הנוהגות התר לצאת בתכשיטים.
- ב. נחלקו הראשונים ז"ל, האם לפי רב אסור רק בחצר שאינה מעורבת או אף בתוך הבית אסור.

פט. דברים שאסרו חכמים משום מראית העין — האם התירום במקום שאין רואה?

אמר רב יהודה אמר רב: כל מקום שאסרו חכמים מפני מראית העין, אפילו בחדרי חדרים אסור. ומחלוקת תנאים בדבר; לתנא קמא, שוטחים בחמה בגדים שנרטבו אבל לא כנגד העם, [משום מראית העין, שלא יאמרו כבסם בשבת]. רבי אליעזר ורבי שמעון אוסרים, וכדברי רב, שאין חילוק אם אחרים רואים אם לאו. וכן העמידו משנתנו שהתירה לטייל בחצר עם בהמה וזוג פקוק — דלא כרב, שהרי איסור יציאה בזוג הוא משום מראית העין, שנראה כהולך לחינגא, ואם כן לפי רב אין חילוק בין רשות הרבים לשאר מקומות.

- א. הוא הדין לענין יציאה בחצר בשריון ובקסדה, או קשירת גמלים זה בזה וכדו', שאיסורם משום 'מראית העין' — תלוי הדבר במחלוקת התנאים. כן משמע מרש"י.
- ב. יש מי שכתב שלא נחלקו אלא כשהאיש מטייל עם הבהמה בחצר בזוג, אבל בהמה המטיילת לבדה — מותר לכל הדעות (רא"מ הורביץ).

ג. רב נסים גאון (הובא בראשונים כאן ובתוס' ע"ז יב), הרו"ה וספר התרומה, פוסקים שאין הלכה כרב, וכן נטה הריטב"א כאן (וכן הוא ב'חדושי הר"ן'). ואילו ר"י מבעלי התוס' פוסק כרב. וכן דעת הרי"ף הרא"ש והרמב"ם והסמ"ג הרי"ד הרמב"ן והר"ן. וכן פסק בשלחן ערוך (שא, מה).

וכל זה בדבר שנעשה באופן שניתן לראותו, אבל בכגון דבר שמוסתר בגוף האדם או בבגדיו, אין זה שייך לכלל האמור, ויש מקומות שלא גזרו (עפ"י תוס' לעיל סב. וע"ע: שער המלך הלכות יום טוב, דף כט ע"ד; חדושי רעק"א או"ח י, ח).

עוד כתבו התוס' (כתובות ס) והרא"ש, שלא אסרו אפילו בחדרי חדרים אלא בדברים שיחשדוהו הרואים באיסור תורה, אבל בחשד על איסור דרבנן, לא החמירו לאסור כי אם בפרהסיא. והובא זאת בפוסקים (משנ"ב שא ס"ק קסה ובאה"ל שם. ויש פוסקים החולקים על חילוק זה — ע' שו"ת מהר"י אסאד או"ח נו. וע"ע: העמק שאלה — בהשמטות לשאלתא מב, י; מאור ישראל כאן; אגרות משה או"ח ח"ב סוסי"מ).

צ. נידה, האם מותר לה להתקשט?

זקנים הראשונים היו דורשים והדוה בנדתה — שלא תכחול (העינים) ולא תפקוס (= תצבע פניה וכדו') ולא תתקשט בבגדי צבעונים. עד שבא רבי עקיבא ולמד: אם כן אתה מגנה על בעלה ונמצא בעלה מגרשה. [אלא מה תלמוד לומר והדוה בנדתה — בנדתה תהא עד שתבוא במים].